

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

VII. B. f 28137

49

V R T E C

1898

V R T E C.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Uredil

Anton Kržič.

Osemindvajseti tečaj, 1898.

V Ljubljani.

Založilo društvo „Pripravniki dom“.

Natisnila Katoliška Tiskarna.

VII, B, 28137, f

Pridržujejo se vse pravice do sestavkov, priobčenih v »Vrtcu«.

KAZALO.

Pesmi.	Stran		Stran
Naša molitev o novem letu	1	Smrtni klic	200
Beračeva tožba	14	Zima	200
Zimski večer	17	Oblački	208
V mraku	30	Njega Velič. cesarju Francu Jožefu I.	209
Na sejmu	31		
Vrtec	33	Povesti, pripovedke, popisi, prilike	
Slovó	43	in basni.	
Ne norčuj se s svetimi rečmi!	46	Ljubezen in poklic	2
Rožici	49	Izgubljena	5, 21, 38, 59
Vstajenje	58	Sreča mladinskih let:	8
Mrtvemu ptiču	64	I. Na materinem naročju	10
Na polju	68	II. Mali jezdec	25
O, kaj bi dal	68	III. Pri jedi	40
Kaj bi neki hotel!	69	IV. Ob knjigi	55
Ob maminem grobu	70	V. Cvet med cvetjem	80
Prvi maj	73	VI. Na vrhuncu	95
Vzdih	80	VII. Prve hlačice	118
Potoček	89	VIII. S puško	136
V gozdu	103	IX. Živali — mladinske ljubljenske	151
Očnica	104	X. Glasba	167
Odslej Ti bom zvest	104	XI. Na delo!	183
Deklamacija pri „Cesarjevi podobi“	111	XII. Družinska sreča	201
Vrnitev	113	Prva snežinka	11
Na gori	117	Ob pogrebu	18
Polž in kobilica	124	Svetniki-ljubitelji in ljubljenci živalij	27, 54
Holandec	127	83, 117, 150, 165, 186	
Zeleno mesto	127	Žabnikov Martin	28
Poleten zvezdogleđ	129	Rejenec	34
O Indiji Koromandiji	141	Poslednja dva	44
Večer na morju	143	Rešitev	50
Vojak	145	Oko in trepalnica (Basen)	69
Misel	158	Vstal je	74, 90
Očetova vrnitev	159	Bogastvo in beda	78, 98, 121, 133
Venec na grob cesarice Elizabete	161	Prvič z doma	84
Oh, barčica	166	Dva metulja (Basen)	104
Nezadovoljna ribica	175	Pri sosedovih	114
Pesem pastirjev pri ognju	175	Miha	124
Prve hlače	177	Srna in orel (Basen)	126
Lepša zarja	191	Matere ni	130
Ave-zvonček	191	Tri pravljice	139, 154, 170
Božična	193	Zbolela je na smrt	142

	Stran		Stran
Dve po rōki	146	Zabavni listi za slovensko mladino:	
Odgovor	156	I. Pri stricu	128
Spomini na mojo mater . 162, 178, 194, 204		Otrok Marijin	144
Najžalostnejši dogodek mojega življenja	172	Najboljša mati	144
Revež	194	Na različnih potih	144
		Franc Jožef I.	160
		Zlati jubilej preljubega cesarja Franca	
		Jožefa I.	160
		Naš cesar Fran Josip I.	160
		Andrej baron Čehovin	160
		† Cesarica Elizabeta	176
		Slava Bogu	211
		Molimo	211
		Kako ti je ime?	211
		Krščanski detoljub	211
		Slike.	
		Na materinem naročju	9
		Kača in mlin na sapo (fizik. poskus)	15
		Hop, hop!	25
		Luč mej vrati (fizik. poskus)	31
		Pri jedi	41, 43
		Ob knjigi	56, 58
		Smer vetrov	71
		Cvet mej cvetjem	81
		Deklica na vrtu	97
		Prve hlačice	120
		S puško	137
		Deček s psom	152
		Deklica krmi živalice	153
		Sestrica z glasbenim trikotnikom	168
		Deček piskač	169
		Sestra uči sestrico nogovnice plesti	184
		Sreča mladinskih let	201, 208
		Njega Velič. cesar Franc Jožef I.	209

Naravoslovni, zgodovinski, slov- stveni in drugi spisi.

Opazujmo naravo: I. Vetrovi

a) V sobi	14
b) Na prostem	31
c) Razne vrste vetrov	47
č) Pasatni vetrovi	70
d) Perijodni vetrovi	87

Odpadajoče listje	181
Črtice iz mušjega življenja	187
Pregovori, izreki in pametnice 16, 32, 71, 87 112, 128, 144, 176, 192, 211	

Glediščne igre:

Potepal se je	65
Cesarjeva podoba	105

Zabavne in kratkočasne reči.

Naloge	15, 72, 112, 176
Uganke	32, 87, 114, 160, 192
Rebus	48

Nove knjige.

Pomladni glasi	88
Pole s podobami za šolo in dom	88
Zabavna knjižnica za slovensko mladino	128
Štirideset napevov za šolske pesmi	128

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angelček.“

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarija 1898.

Leto XXVIII.

Naša molitev o novem letu.

Bog, ki zemljo si dejal v tečaje,
 Ki uredil teke si zvezdá,
 Ki vse stvarstvo si iz ničá vstvaril,
 K Tebi molim, Bog moj, iz srca.

Oče! varuj ljubljeno mladino,
 V novem letu vodi jo ljubo,
 Da v krepak in čist značaj nam vzraste,
 Da za dom ji srce bo gorko!

O Pastir neskončno dobrotljivi!
 Razodel detinsko si Srcé,
 Ti mladino našo v varstvo vzemi,
 Ti od nje odvrčaj vse gorjé!

Večni Ti izvór darov nebeških,
 Ti presveti naših src Vlado!
 Daj vzgojiteljem razum in voljo,
 Za mladino vžgi ljubezni žar!

Zemlja spet bo v novem letu klíla,
 Spet obnovil se bo cvet in sad,
 O Gospod, delivec blagoslova!
 Daj mladini vspehe naših nad!

Andr. Rapè.

Ljubezen in poklic.

I.

Bil sem pred dvema letoma na božičnih počitnicah pri gospodu župniku P. Nekega zimskega večera sva sedela sama pri mizi. Luč je jasno razsvetljevala prostorno sobo, in prijetna gorkota se je širila po nji. Zunaj pa je bila temna noč in okrog župnišča je piskala ostra burja. Rezek žvižg in zagtegnjeno bučanje burje je naju od časa do časa dramilo iz neme zamišljenosti.

„Ubogi ljudje, ki morajo biti nocoj na prostém“, vzdihne polglasno župnik po dolgem molku. „Res, ubogi reveži“, mu pritrdim.

Znova je zabučala burja okrog oglov.

„Taka noč je bila takrat, ko so moja uboga mati ležali na smrtni postelji. Pa tega vam še nisem pravil?“ obrne se k meni.

Jaz zanikam in izrazim željo, da bi rad slišal župnikovo povest.

Tó podajam na tem mestu tudi „Vrtčevim“ čitateljem.

Župnik je jel tako-le pripovedovati:

Preteklo je gotovo že štirideset let, odkar se je to godilo. Rodil sem se v Ljubljani. Moj oče so bili zidar in moja mati šivilja. Stanovali smo v pritlični sobi na Poljanah; jaz sem bil najstarejši sin in sem imel še tri brate.

Siromašno smo se živili s tem, kar so prislužile marljive roke mojih starišev. Takrat nisem nikdar mislil, da bom kdaj postal duhovnik. Kako tudi! Sam bi moral gledati, da si čim prej prislužim vsakdanjega kruha. Toda zgodilo se je po božji volji sledeče, ki je povzročilo moj sedanji stan.

Zima je prišla. Ostra je bila, kakor ni vsako leto. Takrat sem štel nekako sedem let. Meni se dozdeva, da je bilo kmalu po Svečnici. Mati so pred par dnevi zboleli, a oče in tudi mati niso mislili, da bi to utegnilo biti nevarno. Na zdravnika ni bilo misliti, ker zaslužili so komaj toliko, da so se protali. Toda bolezen je postajala čimdalje hujša; ponoči se je materi začelo blesti: vročinska bolezen jih je napadla.

Tista noč mi ne izgine več iz spomina, in naj doživim sto let. Oče so obupani stali poleg postelje, kjer so mati v neznosni vročnici ležali. Radi bi jim pomagali, radi sami to trpeli, da bi le bolečine delili. Jaz in moji bratje smo jokali, dasi nismo pravzaprav vedeli, kaj pomeni vse to. Naposled so bratci pozaspali, in ostal sem sam z očetom poleg bolne matere. Ura je bila najst. Hipoma se oče domislijo nečesa. Žarek upanja jim omili resne in tožne poteze na obrazu. Vzamejo klobuk in mi rekó:

„Ostani pri materi. Jaz jim grem iskat pomoči!“ To so izgovorili in odšli v mrzlo noč. Burja je piskala kakor nocoj. Motno je razsvetljevala brleča luč na črvivi mizi malo sobico. Mene je bilo strah. Vse tiho; samo materini neumljivi glasovi so se tako tožno glasili po tišnem prostoru. Sedel sem k mrzli peči in jel šepetati vročo molitev k dobrotnemu Bogu za mater

II.

V visoki hiši istega ljubljanskega predmestja se odkriva našim očem drug tožen prizor.

Na mehkih blazinah leži bleda deklica pri kakih petnajstih letih. Njeni črni kodri se vijó skoro brez svita po čelu, katero že rosí mrtvaški pot. Njene oči so zaprte, in težko dihanje drami tišino v dragoceno opravljeni sobi.

Njeno velo roko drži oče in ji zrè skoro nepremično v obraz, po katerem je razlit tajnosten mir še zdaj v smrtnem boju. Oče je zdravnik. Kako rad bi pomagal svoji jedinki; a smrt ji je zarisana že v očeh. Nji ne pomaga nobena človeška pomoč. Zunaj je objemala mrzlo zemljo črna noč, in burja je votlo piskala in divjala okrog hiš. Kakor v naravi, tako divjá bol tudi v očetovem srcu; v tem srcu je tudi temna noč, brez najmanjšega žarka upanja. To jedinko, katero je bolj ljubil kakor zenico svojega očesa, to bo moral izgubiti. Kako je podobna njegovi ženi, ki se je preselila v kraj mirú že pred leti. To hčerko, svojo sliko, mu je zapustila, a sedaj bo še to izgubil. Sam bo ostal tujec med tujimi ljudmi. Kaj mu pomaga bogastvo! Rad bi dal vse, kar ima, da bi mu le Bog pustil še hčerko pri življenju. Toda vsemogočni Bog je drugače sklenil. V take misli je utopljen oče, ko pozvoní nekdo krepko s hišnim zvoncem. Zdravnikova hišina gre prišlecu odpirat. Zadere se neljubo nad ubogim delavcem, češ, naj ne moti gospoda ob smrti hčerke; a ta je ne poslušá, ampak brzih korakov odhití po stopnicah v predsobo. Ta prišlec so bili moj oče. Zdravnik je čul korake in je prišel v predsobo. Bil je v obče znan, da je jako usmiljenega srca, ki je v boleznih rad pomogel revežem brezplačno; zato so se do njega obrnili moj oče.

Prosili so za božjo voljo zdravnika, naj pride k bolni ženi, sicer bo umrla. In solze, ki že niso morda leta porosile očetovih lic, zasvetile so se jim v očesu

Zdravnik je molčal; le njegove resne poteze na obrazu so se še bolj zresnile. Videlo se je, da se bíje težek boj v njegovi duši: ljubezen do svojega otroka, ki je umiral, in zdravniški poklic, ki mu je velel bolnikom pomagati. Bil je neodločen. Tiho je odšel k bolnici. Oče so počakali. — Zvonec in očetovo govorjenje je predramilo bolno deklico. Vedela je, da očeta zovejo k bolniku.

„Ljubi moj papa! Ako me ljubiš, pojdi, kamor te kličejo; pomagaj revnim bolnikom!“ reče s slabotnim glasom umirajoča hči.

To je pretreslo zdravnika. „Naj se zgodi tvoja in božja volja“, mrmra zdravnik in se napravi v zimsko suknjo. Vzame najpotrebnejša zdravila, poljubi zadnjikrat na blede čelo svojo jedinko in odide z mojim očetom v mrzlo noč

III.

Vsled utrujenosti sem pri peči zaspal. Ko se vzbudim, je bil pri materi z očetom visok mož, lepo oblečen in v najboljši moški dobi, ki se je ljubeznivo pečal z bolnico in ji dajal neko zdravilo. Prvič sem ga tedaj videl, in njegova

prijazna vnanjost se mi je precej prikupila. Bil je to gospod zdravnik K., ki je za Bogom in stariši moj največji dobrotnik.

Zdravnik je povpraševal očeta to in ono. Videl je veliko revščino in sklenil je nam pomagati. Saj mu je neprenehoma zvenela v ušesih poslednja beseda hčerkinja: „Pomagaj ubogim bolnikom!“ Zdelo se mu je, da mu je to govorila v slovo in v oporoko. Sklenil je nocej, da bo vse svoje življenje posvetil revežem. In božja previdnost ga je ravno sedaj privela v sirotno rodovino, kjer lahko izvrši svoj sklep.

Pred odhodom je stopil k meni, ki sem sramožljivo sedel pri peči, in videč moje objokane oči me potolaži:

„Nič ne jokaj, moj ljubček! Bog ti ne bo vzel matere.“

„Ali res ne!“ poskočil sem od peči veselo k materi.

„Mir, mir!“ velel mi je zdravnik.

Nato je odšel z obljubo, da drugi dan zopet pride. Moja mati so mirneje spali po polnoči. Tudi jaz sem zaspal znova. Sanjalo se mi je, da je prišel tuj mož. Prijazno se mi je smejal, vzel me v naročje in me nesel v veliko, krasno hišo. Nič se ga nisem bal, dasi je bil velik in bradat. Reči sem mu moral: oče

Kdo bi bil mislil, da se bodo tako hitro moje sanje uresničile.

Ko pride zdravnik na svoj dom, ležala je že mrtva njegova hči. Njen obraz se je še v smrti smehljaj, in zdelo se je očetu, kakor da ga hči hvali za njegov blagi čin.

Ni mu prišla solza iz očij o pogledu na zadnje svoje bitje, ni vstrepetal, ampak udano v voljo Vsemogočnega je vzdihnil: „Tvoja volja naj se zgodi. Spoznal sem namen svojega življenja.“ Mrtvo deklico so položili na oder, in kar je bližnji vrtnar premogel zimskega cvetja, dal ga je, da je ležala kot angelj miru sred zimskih rož. Blaga deklica! Gotovo si Boga prosila, da je dodelil naši družini rešitelja in pomočnika v osebi tvojega očeta. Hvaležen ti moram biti, dasi te nisem nikdar poznal.

Pogreb je bil veličasten. Tudi jaz sem šel za njim z jednim bratom.

Drugi dan je zopet zdravnik prišel k nam in se dolgo razgovarjal z mojim očetom. Materi se je začelo zdravje nekoliko boljšati; vsaj smrtna nevarnost je bila odstranjena. Počasi so spet okrevali.

Zdravnik je ponudil očetu, da mene vzame za svojega in da hoče skrbeti za našo družino. Dasi sem imel rad stariše, vendar sem bil precej pri volji iti s tujim gospodom, ki je bil tako dober, da je rešil mater smrti, in nam dal zopet ljubeznivo gospodinjo.

Nimam več veliko omeniti. Ljubeznivi gospod je za-me skrbel kot rodni oče. Hodil sem v šolo in postal to, kar sem. Ko sem bil prvo leto v bogoslovju, umrl je blagi dobrotnik. Svoje premoženje je zapustil revnim in dobrodelnim zavodom. Tudi moje brate je spravil do kruha. Blagi dobrotnik! Gotovo uživa že trideset let blaženost pri Bogu, v družbi svoje žene in ljubeznive hčerke

Solza se je utrnila gospodu župniku ob spominu na svojega družega očeta. Tudi mene je ganila ta povest, da nisem mogel dolgo zaspati. Občudoval sem blagega zdravnika, ki je pustil hčerko na smrtni postelji, da je pomagal ubogi bolnici.

IV.

Lansko leto sem šel na Vseh svetnikov dan na pokopališče. Po grobeh so gorele s trepetajočim svitom sveče ali olje v malih svetilkah. Pestri venci, s svilenimi trakovi, so ležali na grobeh. Vmes so pa bili tudi prazni in zapuščeni, ki so kazali, da zanje nima nihče hvaležne roke. Pozabil jih je svet, a Bog jih gotovo ni pozabil.

Takrat še nisem imel nobenega svojcev na pokopališču. Hodil sem toraj od groba do groba in prebiral razne napise, izražajoče različne želje. Naposled sem se ustavil pred grobom, vzdanim v oklepem zidu. Pogledal sem napis, in začudeno bral: *Rodovina K.* Tu je torej smrtno spanje spal oni blagi mož, ki je bil našemu župniku drugi oče.

Natančneje sem jel ogledovati spomenik in njegov napis: *Živel je Bogu in sirotam!* Da, res! Če je kakšen napis resničen na obširnem grobišču, resničen je ta. Svetilke so gorele na grobu in venec je imel napis: *Najboljšemu dobrotniku — hvaležne sirote.* Radoveden sem bil, kdo se zanima za moža, ki že tri desetletja spi pod težko zemeljsko grudo. Pozorneje sem gledal in med množico zagledal ob grobu moža, čegar ustnice so pričale, da šepeta molitev za zdravnika. Mož je bil lepo oblečen in star kakih štirideset let. Podoben je bil zelo gospodu župniku; zato sem z gotovostjo sklepal, da je brat župnikov. Ogovoril sem ga in izrazil svojo slutnjo. Veselo mi je pritrdil zgovorni gospod, da je brat župnikov. Ko sem mu rekel, da mi je znana povest o tem dobrotniku, se mu zaleskeče solza hvaležnosti, in hvaležno dostavi: „Tudi mene je spravil do kruha; sedaj sem knjigovodja. Kaj vem, kaj bi se z mano godilo in z mojimi brati, da ni za nas tako očetovsko skrbel.“

Šla sva skupaj v mesto. Med potjo mi je pripovedoval svojega življenja povest, ki je pa tako podobna župnikovi, da je ni potrebno „Vrtčevim“ čitateljem ponavljati. V mestu sva se ločila. Poslej ga nisem več videl.

Ti pa, blagi zdravnik, uživaj pri Bogu plačilo za svoje dobrote!

Angelar Zdenčan.

Izgubljena!

(Povest. — Spisal Glavor.)

I.

Božič!

Sveti, prekrasni, od vseh zaželeni lepi Božič se je približal! Tisoči so se ga veselili in hrepeneli po njem, ki je imel prinesiti toliko veselja, radosti in lepote! Izmej otrok so se veselili jedni preprostih jaslic, drugi lepih igrač, ki jih jim bo bajé prinesel Jezušček, a vsi, veliki in mali, so se veselili časa, ki nas tako radostno spominja Zveličarjevega rojstva.

In kako krasno vreme je bilo tiste dni pred Božičem! Gotovo, prebivalci mesta T. niso še imeli mnogo takih božičnih dni. Sicer je o Božiču po navadi pritisnila burja in bilo je mraz, kar se dá. A letos je bilo gorko in prijetno kakor spomladi, in prodajalci igrač in sadja za božična darila se niso mogli pritoževati, da jim vreme kvari kupčijo.

Nú, res se niso mogli pritoževati. Na trgu, kjer so imeli svoje blago, se je neprenehoma porivala velika množica ljudij sem ter tja: bolj premožnih, ki so prihiteli iz celega mesta, da nakupijo kaj za svoje male, revežev, ki bi radi kaj kupili, a niso mogli, in otrok, ki so željno gledali te nakopičene zaklade sveta: konjiče, punice, orgeljce, trobente, žoge, fige, sladkor, jabolka, hruške — in sam Bog ve, kaj je bilo še na razpolago.

Popoldne nekega dne pred Božičem je korakala po mestnih ulicah proti semnju neka gospa. Bila je še mlada in oblečena v črno, dragoceno ali preprosto obleko. Obraz je imela zakrit. Stasa je bila visokega in veličastnega; vsa postava je pričala, da je gospa premožnega stanu. Mirno in počasi je stopala dalje.

Tem bolj živa pa je bila morda triletna deklica, katero je gospa vodila s seboj. Imelo je to dekletce sila prikupen obrazek. Nemirna pa je bila kakor živo srebro. Modri očesci sta ji neprenehoma švigali sem ter tja, in tudi deklica se je ves čas sukala okoli gospe.

„Milka, bodi mi mirna!“ izpregovori gospa in vzdigne smehljaje se prst.

„Ali poglej, mama!“ vrti se Milka, „onoga moža tam, ki nese takega konja. Jaz bi tudi jahala takega konja. Pa če bi padla — ne mama, jaz že nočem jahati!“

„Pa mama, spusti me vendar; poglej, ona gospa tudi ne drži več one deklice za roko.“

„Ona je pa že velika!“

„Mama, saj sem jaz tudi velika!“

„Ali me nimaš nič več rada, da hočeš od mene?“

„Seveda te imam“, premišljuje Milka, „mama, le drži me no za roko!“

Prišli sta na trg. Tu je imela Milka gledati! Skoro da je pustila oči in njena mati je imela dovolj dela ž njo, da se ji ni kaj zgodilo.

„Ali mama“, klicala je Milka, „poglej no, vidiš tam tisto košarico? Vidiš, rožice so notri iz sladkorja, vidiš, mama!“

In ko je mama smehljaje se stopila bližje k prodajalcu, vlekla jo je Milka že na drugo stran.

„Tam, tam, mama, tam, ali vidiš, poglej tisti mlinček, ah, mama!“

Tedaj pa se je preril skozi gnečo mož, ki je nosil celo butaro punic, — ali kakšnih! Tako velikih in lepih Milka še ni videla! Vse so imele prave lase in oči so se pregibale in oblečene so bile v svilo. Ah, kako lepo! Milki se je zdelo, da mora punica tudi govoriti in res — no, mož je vzel jedno v roko — in punica je začela jokati in cviliti! Ah, kako krasno! Milka je pri tem pogledu pozabila vse. — Ali Milkina mati, gospa Dobrilova, ni videla moža, ki je s krasnimi punicami tako očaral njeno Milko. Zagledala je ne daleč od sebe gospo, ki se ji je zdela jako znana. Sedaj se ta obrne. —

„Ivanka!“ vsklikne skoro gospa Dobrilova in odgrne svoj obraz.

„Ljudmila!“ začudi se ona. In v naslednjem trenutku objameta se prijateljici tako prisrčno, da ju začno vsi ljudje gledati.

Ljudmila Dobrilova in Ivanka Jeničeva sta bili od mladih nog največji prijateljici. Mislili sta, da ne moreta živeti druga brez druge. Ali prišel je tudi za nji čas, ki ju je ločil — seveda mnogo solz se je prelilo. In sedaj po dolgem času sta se zopet našli tu, tako nepričakovano, tako nenadoma!

„Pojdiva iz te gneče!“ reče gospa Jeničeva. „Ljudje naju že gledajo, kakor bi bili Bog ve kaj.“

„Ali kako, ljuba moja, da si prišla zopet k nam? Morda le začasno?“

„Ne, za dalje časa. Moj mož je namreč sem prestavljen. Jaz bi ti bila prav rada pisala, ali ti si se menda preselila in pisala mi nisi nič!“ očita Ivanka Ljudmili.

„Ah, Ivanka“, vzdihne gospa Dobrilova, „ko bi ti vedela!“

„Ali kaj ti je, Ljudmila? Se je li kaj primerilo? Pa, ti si črno oblečena. Je li kdo umrl?“

Skoro jokaje je šepnila Ljudmila: „Moj mož!“

Gospa Jeničeva je prebledela.

„Kako? Gospod Dobrilo — —?“

Zalostno pokima Ljudmila.

„In tako mlad, tako čvrst! Šele trideset let je bil komaj star! Revica, koliko si morala trpeti!“

Pomilovaje je stisnila Ivanka Ljudmilino roko.

„Moj Bog, če bi jaz izgubila svojega soproga, jaz bi zblaznila! Uboga Ljudmila! In sedaj si sama na svetu!“

Sedaj se vzdrami Ljudmila iz svoje zamišljenosti.

„Kje pa je Milka?“

„Kdo?“ vpraša gospa Jeničeva.

„Moja Milka! Kje pa je vendar?“ vpraša skrbno, ko Milke nikjer ne opazi.

„Kaj je bila s teboj? Kje si jo pa pustila?“

„Prej je bila še pri meni. Potem pa sem jo pozabila za trenotek.“

„Daleč pač ne more biti. Idiva jo iskat!“

„Če se ji le ni kaj zgodilo?“

„Ali kaj se ji bo zgodilo! Bržkone gleda kje pri kakšnem prodajalcu.“

Prehodili sta ves trg jedenkrat, dvakrat, trikrat — ali o Milki ni bilo ne duha, ne sluha. Gospa Dobrilova je bila v neizrečenem strahu in komaj jo je mogla tolažiti hladnokrvnejša prijateljica. Izpraševali sta ljudi, ali nobeden ni vedel ničesar — kdo se bo menil za takega otroka! Javni stražnik pa je vedel še manj, kakor drugi ljudje.

Na trgu Milke ni bilo več. To sta izprevideli obe. Ali kje jo zdaj iskati?

„Morda je šlo dekletce proti domu“, izpregovori Ivanka. „Pojdiva tja!“

Gospa Ljudmila ni rekla niti da, niti ne. Bila je vsa sama iz sebe. Gospa Jeničeva je izpraševala ljudi, a skoro nihče ni videl ničesar. Le jeden

je povedal, da je videl pred nedavnim časom neko deklico, ki se je jokala. Kakor jo je popisal, morala je biti Milka.

Hiteli sta naprej po mestu, ali o Milki nobenega sledú.

Mračiti se je začelo in od tekanja sta že komaj stali, zato izpregovori Ivanka :

„Ljudmila, midve iščeva zastonj. Tako ne najdeva nikoli nič, ker hodiva samo na slepo srečo po mestu. In vsega mesta tudi ne moreva preiskati, ker je preveliko.“

„Ali moja Milka!“ vsklikne gospa Dobrilova obupno.

„Naznaniti pojdiva na policijo. Čudno bi bilo, če bi že jutri ne imeli Milke. Mesto je sicer veliko, ali policija stakne tudi vse!“

„Bog daj!“

Vsedeta se v kočijo in popeljeta na policijo, kjer naznanita vso stvar. Vrh tega dá oklicati gospa Dobrilova veliko vsoto tistemu, ki bi našel otroka. Z upanjem v srcu se vrne gospa Dobrilova domov.

Ko pa je prišla gospa Ljudmila drugi dan na policijo, rekel ji je načelnik :

„Obžalujem vas, gospa. O Milki ni še nobenega poročila. Morda bo kaj jutri. Morda pojutršnjim. Obupati pa ni nikakor, gospa. Bodite uverjeni, da se bomo potrudili, kar največ mogoče!“

In gospa Ljudmila je odšla — — —

Prešel pa je tretji dan, četrti, cel teden — ali nihče ni mogel povedati, kam bi bila izginila Milka — — — — —

Sveta noč!

Skrivnostno migljajo nebrojne zvezde z jasnega neba, svečano doné zvonovi, smeh in hrup odmeva iz razsvetljenih hiš — — —

Gospa Dobrilova pa je sedela v svoji temni sobi in bridko plakala!

(Dalje prihodnjič.)

Sreča mladinskih let.

(Piše Fr. Kralj.)

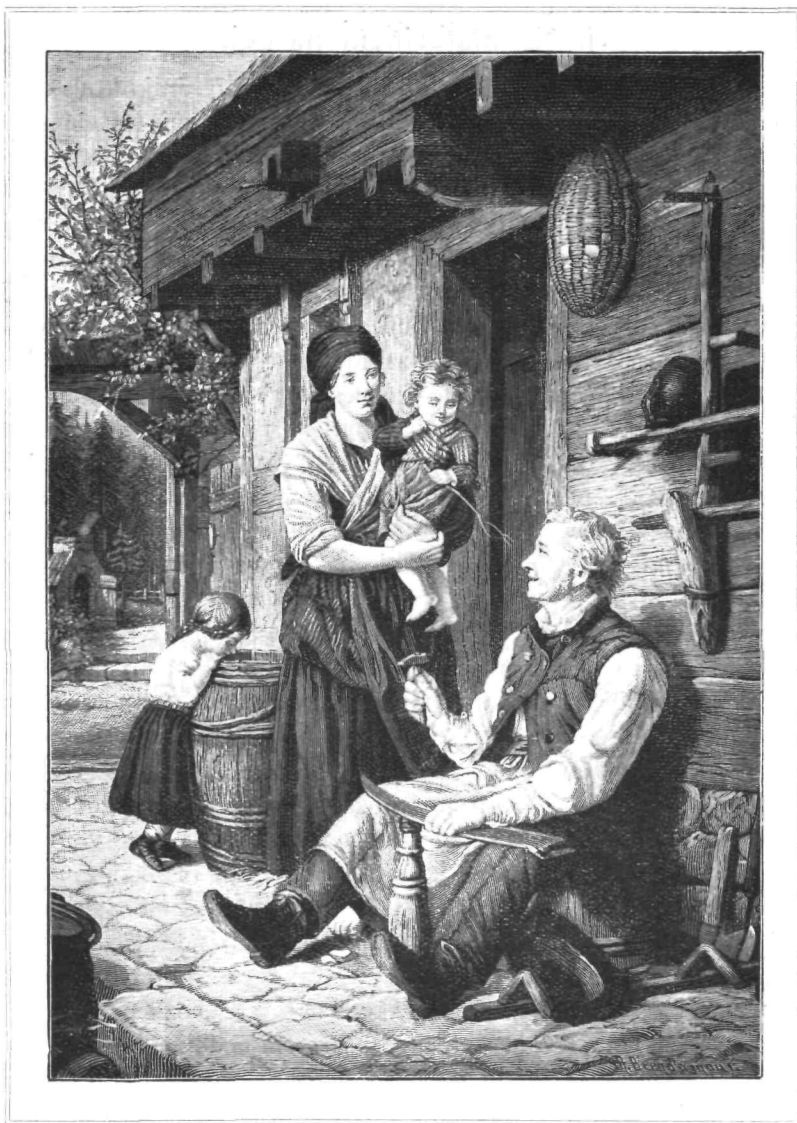
Nelepo navado imajo ljudje, da veliko rajše preiskujejo in naštevajo žalostne in nesrečne dni svojega življenja, nego li vesele in srečne. Natanko opisujejo nesrečne dogodke, dneve bolezni in tuge, a pri tem pozabljajo na leta zdravja in sreče. In vendar je tako ravnanje krivično, ker je neresnično in nehvaležno.

Neresnično je zato, ker ni res, da bi bila večina našega življenja nesrečna in tugepolna. Le pomislimo nazaj v prošla leta! Kako so nam srečno potekala leta nežne mladosti! Pomislimo, ali smo bili več dnij življenja zdravi ali bolni, zadovoljni, ali nezadovoljni?

Pa tudi nehvaležno je tako ravnanje nasproti predobremu in usmiljenemu Bogu, ki nas dan za dnem z ljubeznivo roko vodi po poti življenja,

nas oblači in živi, ohranjuje čile naše dušne in telesne sile: le dobrote imamo iz njegovih rok. Želim, da bi vi ne bili taki nehvaležniki nasproti Bogu, marveč, da bi radi mislili na dobro, koje nam daje Vsedobri.

Posebno tebi, nežna mladina, priporočam globoko hvaležnost do Boga. Veselite se življenja, a hvalite tudi njega, ki vam je daje.

Vsakdo je navajen zornih mladinskih očij, veselih lic in odkritosrčne radosti. In kadar tega ne zapazi pri mladini, precej vé, da nekaj teží otroško srce. Tudi stari ljudje so zadovoljni in pomladé se med srečnimi otroci.

Zato sem pa sklenil v sledečem podati nekaj slik z opisi iz mladinskih let, ki naj bi slikale ono dōbo, ki je najlepša v vsem življenju.

Te slike naj bi ti, ljuba mladina, vzbujale hvaležnost in ljubezen do Boga in do svojcev! Naj bi kazale veliko skrb božjo in starišev do svoje dece! Poleg tega naj bi pa te slike tudi vzbujale nedolžno veselje: odraslim spomine na preteklo življenje, mladim na prizore, ki se pojavljajo dan za dnem mej njimi, a le redkokdaj mislijo pri tem na velike dobrote, katere jim skazuje Bog in stariši.

I. Na materinem naročju.

Izvestno se ne spominjate, moji prijatelji, več dnij, ko ste mirno in sladko počivali na materinem naročju. A verjamete mi vsi, da ste tudi vi kdaj uživali to nežno detinsko srečo, saj vidite lahko vsaki dan, kako pestuje in neguje skrbna mati mlajšega bratca ali sestrico.

Ali ste se ob takih prilikah kdaj spominjali z živo hvaležnostjo onih dnij? Ménim, da ne. Saj se ne domisli človek preprostih in vsakdanjih stvari, ker jim je že privajen, dokler mu kdo tega ne pové. Zato vas spominjaj ta slika pretekle sreče, spominjaj vas ljubezni matere, spominjaj vas hvaležnosti do matere, ako je še živa, in molite za nje dušni blagor, ako je zamrla.

Milo in inako se mi je storilo, ko sem zapisal naslov: na materinem naročju. Duh se je zamislil v prošla leta in mi zarisal premilo materino obličje, nje ljubeznive oči, nje prijazne besede. Živo mi je stopil pred duševne oči obraz preblazega očeta. Saj to dvoje obličje sem najpreje spoznal in vzljubil v svojem življenju, teh dveh src ljubezen sem najpreje okušal, njih mili glasovi so mi prvi doneli na moja ušesa, na njih rokah sem najprvo počival, najložje zasnival.

Na materinem naročju je tako prijetno počivati! Nikdo ne zná tako pestovati, kakor mati. Le mati čuti nekako, bi rekel, kako naj vzame dete v roke, kako je naj drži, da mu bo prav in prijetno. Če se mali kujavček grdo in kislo drži, precej se mu zjasní obraz in zorne njegove oči se tako jasno svetijo, ko ga vzame mati v naročje.

Ko joče v zibelki in kopitljá z nogami, hoteč vstati, vzdigne ga mati. Takoj potihne jok, solzé se ustavijo, in že v solzah se mu sveti obraz. Saj čuje býti srce materino, ki bije le zanj, le zanj skrbi in in živi.

Ako se zgodi kaj žalega, da se pobije ali rani, ga more jedino utolažiti in utešiti mati. Na njenem naročju pozabi bolečin in nezgode. Na materinem naročju donijo prvi glasovi v detečje uho. Kakor glasovi iz nebes, tako mu prijetno zvené, ko pripoveduje o nebeškem Očetu, o božjem Sinu, o njegovi nebeški Materi, in lepo krilatih angeljcih, bratcih nedolžnih otrok. Na materinem naročju se tako lahko in pobožno moli, da se zdi, kakor bi bilo nebo odprto, in bi izlivalo svojo blagost v otroško srce. Na tem naročju se priporoča in izročuje nebeški Materi, angelju varihu in božjemu Detetu.

Zdi se mi, da ima vsako dete dva angelja variha: nevidnega, ki je nevidno čuje in brani, in vidnega, mater, ki je vidno varuje in brani raznih nezdod. Ménim, da Bog tudi materam govori nežno na srce: „Ker jim je zapovedal zaradi tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje ne zadeneš ob kamen s svojo nogo.“ (Psalm. 90.)

Saj tudi dete nosi mati na rokah, da ne zadene kje ob kako nesrečo, da se kje ne pobije. Z materinega naročja se odpira detetu tako krasen razgled! Njemu je zastrta zloba sveta z gostim mrakom. Kakor v jutranji zori gleda še svet v jasni luči, v sreči in blaženstvu.

Na materinem naročju se uči spoznavati stvari krog sebe. Spoznava druzega očeta, ki se trudi in poti, dela in trpi zanj in za njegov blago. Uči se ga ljubiti in mu biti hvaležen. Spoznava tudi bratca in sestrico, ki sta že odrasla materinemu naročju in morata sama tekati okrog. A ni jima več tako prijetno, kot jima je bilo takrat, ko sta bila še tako blizu materinega srca — gori v naročju.

In ko se nasiti, ko se nagleda zunanjih stvari, objame ga spanje in zasniva in sanja zlate sanje na — materinem naročju.

Le nekatere prizore sem vam pokazal, dragi moji, le nekoje nejasne črtice tiste jasne sreče, koje ste uživali nekoč pri stariših. Vsakdo ni okusil te sreče. Marsikomu je mati umrla kmalu po rojstvu. Zato bodite hvaležni dragim in ljubim svojim starišem. Ako so še živi, skazujte jim hvaležnost s svojo pridnostjo in ljubeznijo, ako so umrli, molite za nje in hranite jim hvaležen spomin. Tako boste vsaj nekoliko povrnili ljubezen in neštete dobrote.

Popolno jim ne boste mogli nikoli, kajti resnično je, kar pravi mati pri pesniku:

Dete revno, dete malo,
Kdaj mi bodeš poplašalo,
Kar sem zate skrbna mati
Morala in bom prestati?

In kakšno plačilo zahteva za svojo skrb, nam pové ista mati:

Dete malo in ubožno,
Bodi pridno in pobožno,
S tem skrbi mi boš plačalo,
Dete revno, dete malo.

Prva snežinka.

Po kosilu je sedla babica k oknu in začela krpiti staro srajco, pri mizi ni videla vbadati, tako nekako temno in mračno je bilo tisti dan. Prve dni novembra je solnce sijalo, bilo je suho in toplo kakor po leti, a danes po noči se je vse nagloma prevrnilo: prišle so megle na zemljo in oblaki, težki, sivi oblaki na nebo in pihljati je začela ostra, mrzla sapa.

Babica je vbadala, popravljala si velike, s črno roženino obrobljene naočnike in pogledavala skozi okno. Odmikala se je čimdalje bolj od okna, kajti čutila je strupene, mrzle dihe vetra skozi drobne špranje pri oknu.

„Babica, mrzlo je danes!“ vsklikne desetletni vnuček Nejče, vstopivši v sobo, hokal si je v prste, nos mu je od mraza zarudel in po licih so se mu poznale bledosinje lise.

„Mama so mi rekli, naj znosim razklana drva z dvorišča v kuhinjo, — babica, ali imate kake rokovice, tako je zunaj mrzlo, da kar gibati ne morem s prsti!“ nadaljuje Nejče.

„Rokovice?“ nasmeje se babica in ga pogleda skozi naočnike, „urnejše se obračaj, pa te ne bo zeblo. Taki fantički, kakor ti, bi morali imeti zajčjo kri, — kaj bo še-le potem, ko zapade sneg in pribuči burja?“

„Zajčjo kri?“ vpraša začudeno Nejče.

„Ali ne veš, da zajci po zimi v gozdu skačejo, pa jih nič ne zebe? Vidiš, oni imajo tako kri, da jih nič ne zebe, in tako kri morajo imeti taki fantički kakor ti!“ Zajčja kri se je zazdela Nejčetu silo imenitna, nekoliko časa je ugibal in si nato nekako ponosno zatrdil, da ima tudi on zajčjo kri. Nič ni odgovoril na zadnje babičine besede, molčé, morda zamišljeno se je obrnil in izginil skozi vrata. Takoj se je zopet vrnil in vprašal:

„Babica, ali imate tudi vi zajčjo kri?“

„Ali ti nisem rekla, da jo imajo le mladi fantički kakor ti, ne pa stari ljudje, kakor sem jaz? Ko bi tebe zeblo, bila bi to zate sramota, zame pa ne!“

„Babica, ali vas zebe?“

„Saj nimam zajčje krvi kakor ti!“

„Potem pa porečem mami, naj v peči zakurijo, — čutim, da vas zebe!“

„Nejče, kako to govoriš? Če mene zebe, to čutim jaz, ne pa ti. — Nejče, Nejče, ti nimaš zajčje krvi“, se pošali babica.

„Pa jo imam, če rečem!“ Oba pogledata hipno skozi okno, okrog voglov je čudno zapiskalo.

„Burja!“ jekne babica.

„Glejte, glejte, babica“, vzklikne Nejče in skoči k oknu.

„Vidim, vidim“, reče babica in vstane s stola.

„Ali vidite tisto belo, kako leti po zraku!“

Babica potrdi slovesno:

„Nejče, to je snežinka!“ — Nejčetu se vse v glavi zavrti in obidejo ga žalostno-veseli občutki. Molčé stoji ob oknu, spomni se brega za hišo in sančice pod streho, pa da ima stare, raztrgane škornje.

„Nejče, prva snežinka je že pala, skoro začne naletavati sneg. Zima je prišla.“

„Res, mama so rekli prej očetu, naj gredó po drva, ker jih je že čisto malo, da je zima že pred pragom“, pojasnjuje Nejče.

„Za pragom, za pragom v hiši“, popravi babica.

„Torej naj mama zakurijo?“

„Čakaj, grem sama povedat.“ Oba odideta na dvorišče, kjer je oče klal drva.

„Oče, kje so mama?“ vpraša Nejče.

„Ti, Jože“, reče babica sinu, „reci Neži, naj malo zakuri, v sobi me že tako zebe, da ne morem več vbadati. In snežiti jame morda še danes, prvo snežinko sva z Nejčtom že videla.“

„Golobji mah, ne pa snežinko“, zavrne jo gospodar.

„Le poglej oblake, pa reci, če niso to čisto sneženi oblaki!“

„Res, res, oče, bila je prava snežinka“, pritrđi možko Nejče.

„Ne, ne, ni mogoče“, ugovarja oče.

„Kaj ni mogoče?“ vpraša soseda, prišedša s sosednega dvorišča in držeča kvišku predpasnik. „Kje je Neža? Prinesla sem ji jajca, ki mi jih je oni dan posodila.“

„Za hišo je šla po polena, takoj pride“, reče gospodar, „pa vzemite vi, mati, jajca in idite po pehar.“

„O čem ste se prej pomenkovali?“ vpraša vnovič soseda in odda predpasnik z jajci babici.

„Ta dva pravita, da sta videla že snežinko, pa jaz jima ne verjamem.“

„Glej, glej, ali sta jo tudi vidva videla?“ obrne se soseda proti Nejčetu in babici, ki se je baš vrnila s predpasnikom iz veže.

„Moji otroci so sedeli pri oknu in gledali, kako je veter vrtinčil prah na cesti, vsi so objednem zaklicali: mama, mama, snežinka! Jaz jim tudi nisem verjela, pa je vendar res, če sta jo videla tudi vidva. — Dober dan, soseda, vrnila sem ti jajca. Hvala, — pa še drugikrat!“ pozdravi gospodinjo, ki je prinesla izza hiše naročaj polen.

„Le pridi, kadar boš spet rabila!“

„Ti, Neža, ti-le pravijo, da so videli že snežinko“, nagovori gospodar ženo.

„Ali ti nisem rekla, Jože, da je zima in sneg že pred pragom? Kaj še čakaš, brž zaprezi voli in idi v goro po drva! Po noči morda že zapade sneg in kdo bi potem izkopaval drva iz zametov?“

„Pa res, mi imamo tudi že malo drv, bosta šla pa z mojim možem vkup Jože“, reče soseda in odide.

Glas o snežinki se je hipoma raznesel po vasi, vse se je začelo gibati: gospodarji so vpregli vole in voz za vozom se je pomikal v goro, gospodinje so hitele mazati razpokane peči, celo poletje jih niso rabile, ko so kuhale na ognjišču; stare ženice so si poiskale po škrinjah v podstrešni čumnati kosmate, tople kožuhe, dečki so privlekli izpod streh zaprašene, s pajčevino preprežene sančice, deklice so jim pomagale, kjer so mogle, — rade bi se tudi one sankale po bregu. V zaduhlih sobah krojačev in čevljarjev se je nakrat zbralo vse polno dečkov in deklic, vse se je prerivalo, da pride prej na vrsto k meri. Vpilo je pri čevljarju vse navskriž:

„Veste, moji škornji morajo biti špičasti!“

„Moji morajo škripati.“

„Jaz nečem na petah podkev, saj nisem konj!“

Na vasi je vse oživelo kakor na spomlad v mraljivšču, mlado in staro je hitelo in se gibalo.

In kaj je povzročilo hipoma tako življenje in vrvenje? Jedna sama snežinka, — katera je bila morda le golobji mah.

Greg. Gornik,

Beračeva tožba.

Koder hodim, koder blodim,
Tujec sem povsod ljudem,
O prijateljih in znancih
In o domu nič ne vem.

Nikdar zibel mi prijazna
Tekla ni v detinskih dneh,
Kar na svetu revež žijem,
Spavam le na tujih tleh.

Po očetu in po majki
Vprašal mnog bi me zaman,
Jaz se njiju ne spominjam —
Grob ju je zakril preran.

Samcat se podim po svetu,
Stalnega mi kraja ni,
Pot le imenujem svojo,
Ki v prostrani svet drži.

Kje naj drevi spim, ne vem še,
Kam naj jutri grem, ne znam,
A to vem, da zopet jutri
Moram iti dalje sam.

Nihče ljubo me ne vpraša,
Če sem jedel že in pil,
In če prosim, se podá mi
Kak ostanek od jedil.

Večkrat pa so prošnje moje
Ljudstvu v piker le zasmeh,
In tedaj se v stran obrnem,
Da ne zre mi solz v očeh.

Tužno res je žitje moje,
Blagor mu, ki zanj ne vé!
Vendar v njem bi mnog poblašil
Svoje trdo si srcé.

Sreče ni mi tu iskati,
Kjer sem mnogo vžil grenkob,
Sreča mi le tam zasije,
Kjer me tihi vsprejme grob.

Do tedaj pa dalje, dalje,
Z vrečo dalje v tuji svet,
Koder sem do zdaj prosjačil,
Nikdar se ne vrnem spet!

Ciril Vuga.

Opazujmo naravo!

Ne morem si misliti v resnici olikanega človeka, ki bi ne imel veselja za lepoto, ki se nam tako raznovrstno razodeva v naravi. Saj velik del naše učenosti je ravno v pravem in temeljitem spoznavanju narave. Zato se v vsaki količkaj razviti šoli učijo naravoznanstva in prirodoslovja. Ta veda ima pa še posebno to prednost, da po nji spoznavamo mogočnost, modrost in dobrotljivost Stvarnika in Vladarja vesoljne narave.

Vabim toraj svoje mlade čitatelje, naj se mi blagovoljno pridružijo, da si ogledamo raznovrstne pojave v naravi, ter si tako širimo in utrjujemo ono znanje, ki nam ga podaje šola.

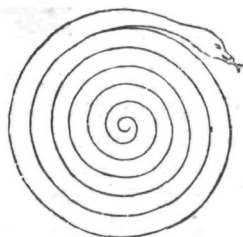
I. Vetrovi.

a) V sobi.

Mladi čitatelj, bržkone si se nasmehnil, ko si prebral naslov: Vetrovi — v sobi! A počakaj, da se dogovoriva, potlej se bodeva tudi prav razumela. Beseda „veter“ nam je splošno ime za premikanje zraka. Najmanjši veter ob neznatnem premikanju zraka se imenuje pihljanje ali sapica; nekoliko močnejši veter je sapa, potlej je navadni veter in najsilnejši se zove vihar ali vihra.

Če torej tudi ne govorimo o viharju v sobi, o vetru pa že smemo katero reči; saj po tem vetru (sapici), ki se javi v sobi, moremo šele prav spoznavati one vetrove, ki delujejo v naravi. Za naše opazovanje je pa najprimernejši čas sedaj po zimi. Zjutraj, ko je še mraz, je v zaprti sobi čisto miren zrak, ni kar nič vetra. Ako izpustimo jako lahko peresce ali kako drugo lahko reč z višave, pada čisto mirno naravnost proti tlem. Ko pa se dobro zakuri, razgreje se najprej zrak pri peči, njegovi delčki se začno razmikati, kakor se na primer otroci poprej skupaj tiščijo, ko jim je mraz, potlej pa se razmikajo, ko jim prihaja vroče. Na jednako velikem prostoru je toraj gorkega zraka veliko manj nego mrzlega; zato je gorki lažji in se začne vzdigovati ob peči kvišku, na njegovo mesto pa se pomika še drugi mrzli zrak proti peči, pa tudi ta se umakne na kvišku, ko se pogreje. Tako nastane po sobi neko gibanje zraka, ki je tem silnejše, čim večji je razloček mej sobnim mrazom in vročino razgrete peči.

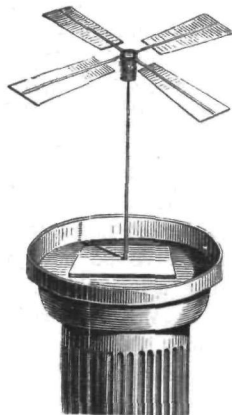
Ako sedaj izpustiš ob vroči peči ono lahko peresce, vzdigne se urno proti stropu in potlej se pomika ob stropu proti oknu, kjer je še hladno, tam gre ob hladni steni do tal in ob tleh se začne pomikati proti gorki peči. To znači, da pri vroči peči nastane veter, ki gre proti stropu, in ob stropu proti oknu; tam se obrne navzdol in zopet proti peči: zgoraj gre gorka sapa proti oknu, zdolaj pa mrzla proti peči. Ker pa peč izžariva vročino, kakor solnce, na vse strani, se ne vrši tako gibanje zraka kar na jednom samem prostorčku, marveč večstransko. Odtod se tudi razlaga, kar je obče znano, da se v sobi najprej ogrejejo zgornji prostori, potlej šele ob tleh.

1.

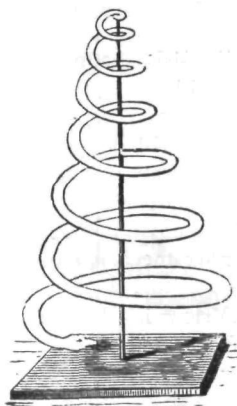
potlej šele ob tleh.

Kakor v naravi močni vetrovi gonijo mline in ladije, jednako si tudi lahko napravimo marsikaj, kar gonijo sobni vetrovi. Izreži si iz trdega popirja dolgo kačo, kakor jo kaže slika št. 1, obesi jo za rep na dolgo ostro iglo pritrjeno na deščici in postavi na rob pri peči. Kmalu se bo začela vrteti in zvijati, in sicer tem hitrejšje, čim bolj se razbela peč. (Št. 2.)

3.

(Dalje prih.)

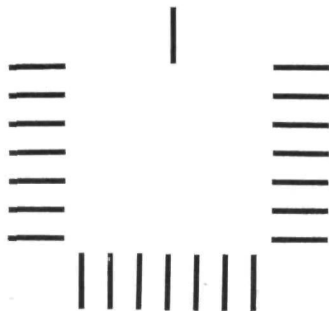

2.

Mesto kače si napraviš tudi lahko mlin na sapo. Na košček polute (zamaška) zatrdi na pošev štiri veternice iz trdega popirja in postavi kakor poprej ne ostro iglo, da se more prosto vrteti. (Št. 3.) Na jednak način si lahko

izrežeš še drugih znamenitih rečij, n. pr. metuljev, ptičkov, možičkov i. t. d., ki se bodo slično premikali.

Zabavna naloga.

V krčmi je sedelo 21 vojakov pri treh mizah, po sedem pri vsaki mizi; krčmar pa je sedel pri četrti mizi posebej. Dogovorijo se, da bode račun plačal tisti, kateri še ostane, ako polagoma odide vsaki sedmi; šteti je treba na ono stran, kakor se pomika kazalo pri uri; pa tudi krčmar se mora vselej šteti. Začne se štetje; vsaki sedmi zapusti krčmo, — slednjič ostane ogoljufani krčmar sam! Kje so pričeli šteti?

(Rešitev in imena rešilcev v prih. listu.)

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

1. S prstom kaže, z jezikom laže!
2. Pred psom so še vsigdar kokoši bežale!
3. Pusti v srce nedolžno radost,
Da ti prežene nadležno bridkost!
4. Tudi med plevami se najde zrnje.
5. Če nisi dosegel, kaj bi vprašal,
Preveč si na druge ljudi se zanašal.
6. Vedno raz kup, na kup pa nič
Kmalu izmanjka, ko bil bi cel grič.
7. Čvrsto moraš poseči po pravi sreči,
8. Dobro prijateljstvo kaže potrpežljivost,
prizanesljivost in dobroto srca.
9. Vse steze ne morejo prave biti!
Jedno, pravo, si moraš izvoliti.
10. Kar si bo Micika shranjevala,
To bo Maruša uživala.
11. Lenuhu je vse težko, pridnemu vse lahko.

Vabilo k naročbi.

Zopet je prišla dōba, ko se ima ponoviti naročba našega mladinskega lista. Vemo, da so slovenski domoljubi dovolj obloženi z raznimi stroški, katere žrtvujejo v prid naši ljubljeni domovini; vendar upamo, da na našo vrlo slovensko mladino ne bodo mislili šele v zadnji vrsti, marveč se je posebno skrbljivo spominjali tudi v nastopnem letu. Poleg drugih rečij, ki so koristne in potrebne naši pridni deci, je gotovo zelo potrebno primerno berilo. Že mnogo let se trudi v to svrho „Vrtec“; v novešem času mu je pa še prišel na pomoč „Angeljček“. Pridejali pa smo „Vrtcu“ zato še „Angeljčka“, ker smo hoteli ta priljubljeni mladinski list s tem izdatno pomnožiti, ob enem pa berilo tako urediti, da „Vrtec“ služi bolj odrasli mladini, „Angeljček“ pa vstrežaj menj doraslim — pričetnikom.

Zahvaljevaje vse dosedanje naročnike in podpornike za prijateljsko zaupanje in pomoč prosimo, naj nam ostanejo naklonjeni še nadalje ter naj blagovolijo v svojih krogih priporočati „Vrtec“ in njegovo prilogo in jima privabiti novih naročnikov. Tega jih prosimo letos še tem bolj, ker je v zadnjem času pomrlo nenavadno veliko vrlih domoljubov, ki so blagohotno podpirali tudi naša lista; zakaj vsako podjetje mora hirati, ako se stare moči ne nadomeščajo z novimi. Posebej še priporočamo vam, mladi naročniki, ki sami neposredno naročate naša lista, skušajte pridobiti mej svojimi tovariši še novih naročnikov. Uredništvo se bode pa tudi na vso moč trudilo, da poskrbi raznovrstnega mikavnega berila v lepi obliki.

„Vrtec“ bode izhajal i v tem letu takisto kakor doslej. Cena „Vrtcu“ in „Angeljčku“ skupno je 2 gl. 60 kr. „Angeljček“ se oddaje tudi posebej in stane na leto 60 kr. (Na deset izvodov pod jednim zavitkom se daje jeden po vrhu.)

Naročnina in vsi spisi, namenjeni „Vrtcu“ in „Angeljčku“, naj se pošiljajo z naslovom: Anton Kržiž, c. kr. profesor v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 76 ali pa krajše: Uredništvo „Vrtčev“ v Ljubljani. V Ljubljani se naročnina tudi lahko oddaje v Katoliški Bukvarni.

Priporočamo v nakup tudi poprejšnje letnike. Pri gospej Tomšičevi, svetega Petra cesta št. 6, se dobivajo še letniki: 1887 do 1893 vezani po 1 gl. 30 kr.; ako se jih kupi več skupno, se jim cena še zniža. Pri uredništvu pa se dobiva: letnika 1894 in 1895 po 1 gl. 60 kr.; letnik 1896 (samo „Vrtec“) po 1 gl. 80 kr. in letnik 1897 po 2 gl. 10 kr.; „Angeljček“ pa I., II. III. tečaj vezan po 40 kr., IV. in V. pa po 50 kr. Ako kdo kupi hkrati več izvodov, se cena še primeroma zniža.

One p. n. naročnike, kateri še niso poravnali naročnine, prosimo, naj storijo to v kratkem, ter sploh prosimo, naj se naprej plačuje naročnina, kakor je pri časnikih navada.

Urednik in založnik.

„Vrtec“ izhaja 1. dnē vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržiž. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.